МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури і мистецтв
Кафедра бібліотекознавства і бібліографії

Затверджено
На засіданні кафедри бібліотекознавства і бібліографії Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 11 від 25 червня 2020 р.)

Зав. кафедри бібліотекознавства і бібліографії, доц. Демчук Н. Р.

Силабус з навчальної дисципліни «Практика книжкового пам'яткознавства», що викладається в межах ОПП (ОПН) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів зі спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Львів 2020 р.

Силабус курсу "Практика книжкового пам'яткознавства"

Назва курсу	Практика книжкового пам'яткознавства
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Валова, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет культури і мистецтв, кафедра бібліотекознавства і бібліографії
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	02 "Культура і мистецтво", 029 "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа"
Викладачі курсу	Корнєєва Галина Вікторівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри бібліотекознавства і бібліографії (лекції, практичні заняття).
Контактна інформація викладачів	halyna.korneeva@lnu.edy.ua
Консультації по курсу відбуваються	Передбачені консультації онлайн. Для цього слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Протягом курсу будуть розглянуті основні поняття та терміни книжкового пам'яткознавства, представлені провідні українські бібліотечні фонди книжкових пам'яток, принципи їх збереження та реставрації, визначена роль книжкових пам'яток у духовній спадщині нації.
Коротка анотація курсу	Дисципліна "Практика книжкового пам'яткознавства" є нормативною дисципліною зі спеціальності 029 "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа" для освітньої програми першого (бакалаврського) рівня освіти, викладається в 5 семестрі.
Мета та цілі курсу	Надати студентам знання про книжкове пам'яткознавство як наукову дисципліну, вивчити базові поняття книжкового пам'яткознавства, міжнародні та вітчизняні програми збереження і вивчення книжкових пам'яток,з'ясувати концепції створення відділів рідкісних книг у бібліотеках, охарактеризувати колекції книжкових пам'яток головних бібліотек України, окреслити спектр проблем щодо обліку, опису, реставрації, опрацювання книжкових пам'яток.
Література для вивчення дисципліни	**Основна література:** **1.** Боброва М.І. До історії відділу рідкісних видань та рукописів Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна / М.І. Боброва, І.І. Кононенко // Рукописна та книжкова спадщина України: археографічні дослідження унікальних архівних та бібліотечних фондів. – Київ. – 2000. – Вип. 4. – С. 365–370. **2.** Боднар М.П. Кириличні стародруки НБУВ та їх наукове освоєння / Н.П. Боднар, Г.І.Ковальчук // Наукові праці НБУВ. – 2000. – Вип. 4. – С. 207–214. **3.** Гальченко О.М. Завдання контролю та аналізу збереження фондів рукописних книг/ О.М. Гальченко// Рукописна та книжкова спадщина України : археографічні дослідження унікальних архівних та бібліотечних фондів . – Київ, 1993. – Вип.1. – С. 172–176. **4.** Греськів Є. Основні реставраційні напрями для продовження життя пам'яток писемності та друку / Є. Греськів, І. Пігель, А. Гринів//

Бібліотеки на західноукраїнських землях XYIII–XXст.: доповіді та повідомлення другої наукової конференції (Львів, 29–30 жовтня 2004р.). – 2006. – С. 130–133.

5. Дубровіна Л.А. Розробка системного опису рукописних книг та інтелектуалізація інформаційного пошуку в автоматизованих системах / Л.А. Дубровіна, Л.Й. Костенко // Рукописна та книжкова спадщина України : археографічні дослідження унікальних архівних та бібліотечних фондів . – Київ. – 1993. – Вип. 1. – С. 189–200.

6. Дубровіна Л.А. Кодикографія української та східнослов'янської рукописної книги і кодикологічна модель структури формалізованого опису рукопис / Л.А. Дубровіна, О.М. Гальченко. – К.,1992. – 154 с.

7. Гнатенко Л. Слов'янська кирилична рукописна книга XYст. З фондів Інституту рукопису імені В.І. Вернадського : каталог / Л. Гнатенко. – К., 2003. – 193 с.

8. Запаско Я.П. Пам'ятки книжкового мистецтва : Українська рукописна книга / Я.П. Запаско. – Львів, 1995. – 480 с.

9. Запаско Я. Початки українського друкарства / Я. Запаско, О. Мацюк, В. Стасенко. – Львів : «Центр Європи», 2000. – 222 с.

10. Зубкова М.Н. Історико-культурні фонди бібліотек як комплексний об'єкт дослідження (на прикладі Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського) / Н.М. Зубкова // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. –2007. – №4. – С. 10–15.

11. Кириличні стародруки українських друкарень, що зберігаються у львівських збірках (1574–1800) / уклав Ф.П. Максименко. – Львів, 975. – 128 с.

12. Ковальчук Г. Генеза поняття «рідкісна книга» в західноукраїнській науці / Г. Ковальчук // Записки ЛНБ ім. В.Стефаника. – Львів, 2004. – Вип.12. – С. 3–16.

13. Ковальчук Г. Державний реєстр книжкових пам'яток України і український бібліографічний репертуар: питання співвідношення / Г.Ковальчук // Наукові праці НБУВ. – Київ, 2006. – Вип. 16. – С. 306–314.

14. Ковальчук Г.І. Вивчаємо та популяризуємо рідкісні та цінні книги з бібліотечних фондів/ Г.І.Ковальчук // Бібліотечний вісник. – 2004. – № 4. – С. 15–17.

15. Ковальчук Г.І. Від « рідкісних книжок» до « книжкових пам'яток»: еволюція термінів і понять/ Г.І. Ковальчук // Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність: Проблеми науки , освіти, практики : Зб. матеріалів міжнар.наук.-практ.конф. – Київ, 2004. – С. 24–26.

16. Ковальчук Г.І. Відділи стародруків та рідкісних видань наукових бібліотек: історія та концепція створення/ Г.І.Ковальчук // Історія наукових бібліотек у контексті історії, культури, освіти Україні : Матеріали наук.-практ. конф. (14–15 жовтня 1999р.). – Київ,1999. – С. 74–80.

17. Ковальчук Г.І. Видання Біблії з фондів відділу стародруків та рідкісних виданнь Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського/ Г.І.Ковальчук // Рукописна та книжкова спадщина. – Київ., 2000. – Вип.5. – С. 3–15.

18. Ковальчук Г.І. Деякі питання оцінки книжкових пам'яток / Г.І. Ковальчук // Бібліотечна планета. – 2004. – № 2. – С. 6–11.

19. Ковальчук Г.І. Збереження книжкових пам'яток / Г.І. Ковальчук // Наукові праці НБУВ. – Київ, 2001. – Вип.7. – С. 44–49.

20. Ковальчук Г.І. Книгознавча наука в контексті роботи з бібліотечними фондами книжкових пам'яток / Г.І.Ковальчук // Бібліотечний вісник. – 2003. – № 3. – С. 14–37.

21. Ковальчук Г.І. Критерії відбору книжкових пам'яток для першочергового оцифровування / Г.І. Ковальчук / Наукові праці НБУВ. – Київ : НБУВ, 2010.-Вип. 28. – С. 141–147.

22. Ковальчук Г.І. Книжкові пам'ятки в бібліотечних фондах : критерії відбору та визначення // Бібліотечна планета / Г.І. Ковальчук. – 2001. – № 2. – С.1–5.

23. Ковальчук Г.І. Правове поле України щодо роботи з книжковими пам'ятками/ Г.І. Ковальчук // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія.. – 2004. – № 1. – С. 50–57.

24. Ковальчук Г.І. Принципи бібліографування книжкових пам'яток / Г.І. Ковальчук // Бібліотечна планета. – 2003. – № 1. – С. 13–19.

25. Ковальчук Г.І. Проблеми створення Державного реєстру книжкових пам'яток України / Г.І. Ковальчук // Бібліотечний вісник. – 2002. – № 6. – С. 39–43.

26. Колосовська О.М. З історії формування та дослідження фондів стародрукованих і рідкісних видань ЛНБ ім. В. Стефаника НАН України / О.М. Колосовська // Наукова бібліотека в сучасному суспільстві : історія, проблеми, перспективи : До 185-річчя Наукової бібліотеки Одеського національного університету ім.І.Мечнікова : Зб.статтей. – Одесса, 2003. – С. 75–86.

27. Лосієвський І.Я. Відділ рідкісних видань і рукописів Харківської державної наукової бібліотеки ім. В.Г. Короленка : історія і сучасність / І.Я. Лосієвський // Колекції пам'яток писемності та друку у бібліотечних фондах України : проблем формування, збереження, розкриття: Матер. наук.-практ. конф., присвяченої присвяченої 100-чю відділу рідкісних видань і рукописів ХДНБ ім.В.Г.Короленка. – Харків, 2003. – С. 22–33.

28. Методичні матеріали з питань організації роботи з колекціями , особовими бібліотеками та книжковими зібраннями в бібліотеках науково-дослідних установ НАН України: Додаток 1// Організація роботи бібліотеки науково-дослідної установи НАН України: Зб. док.і матер. – К. : НБУВ, 2000. – С. 62–63.

29. Миклушка І. Створення мультимедійного електронного каталогу « Стародруки XY-XYIIIст. у фондах Львівської наукової бібліотеки ім. В.Стефаника НАН України»/ І.Миклушка // Видавнича галузь і кадри : досягнення. Проблеми, перспективи : Наук. -техн. збірн. – Львів : Аз-Арт, 2002. – С. 191–193.

30. Михальчук М. Художник і мініатюрна книга / М. Михальчук // Бібліотечний вісник. – 1995. – № 4. – С. 33–40.

31. Муха Л. Бібліотечні книжкові колекції та зібрання : паспортизація фондів (для державного реєстру національного культурного надбання України)/ Л.Муха // Бібліотечний вісник. – 1997. – № 3. – С. 3–7.

32. Муха Л. Бібліотечні книжкові колекції та зібрання: походження, історія, реконструкція / Л. Муха. – К., 1997. – 52 с.

33. Петров С.О. Гражданське книгодрукування на Україні (XYIII-середина XIX ст.) / С.О. Петров // Книга і друкарство на Україні. – К., 1965. – С.108–127.

34. Трегуб Л.М. Документальні ресурси 18-поч. 20 ст. як культурне надбання (дослідницька робота відділу рідкісних і цінних видань

	Миколаївської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. О.Гмирьова / Л.М. Трегуб // Рукописна та книжкова спадщина України: археографічні дослідження унікальних архівних та бібліотечних фондів. – Київ, 2007. – Вип.12. – С. 391–399. **35.** Франчук Є.І. Еволюція поняття «книга» як об'єкта книгознавства та джерелознавства / Є.І.Франчук // Український археографічний щорічник : Нова серія. – Вип. 3/4. Український археографічний збірник. – Т. 6/7. – К.,1999. –С. 395–399. **36.** Фрис В. Історія кириличної рукописної книги в Україні X–XVIIIст. / В. Фрис. – Львів : Львівський національний університет ім. Івана Франка, 2003. – 188 с. **37.** Ціборовська-Римарович І.О. Книжковий фонд відділу стародруків та рідкісних видань Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського як джерельна база історичних досліджень / І.О. Ціборовська-Римарович // Рукописна та книжкова спадщина України : археографічні дослідження унікальних архівних та бібліотечних фондів. – Київ, 2007. – Вип. 12. – С. 52–69.
Тривалість курсу	66 год.
Обсяг курсу	32 год. лекції, 32 год. практичні заняття, 116 год. самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу студент буде знати: • базові поняття книжкового пам'яткознавства; • головні українські фондоутримувачі книжкових пам'яток; • специфіку обліку, опису, збереження, реставрації, охорони та опрацювання книжкових пам'яток ; • міжнародні та вітчизняні програми збереження та вивчення книжкових пам'яток.
Ключові слова	Книжкові пам'ятки, рукописні книги, інкунабули, стародруки, рідкісні видання, унікуми, бібліотеки, колекції, фонди, реєстр пам'яток.
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем.
Теми	**Тема 1.** Книжкове пам'яткознавство як наука, міждисциплінарний характер. Стан наукової розробки книжкового пам'яткознавства. **Тема 2.** Розвиток базових понять книжкового пам'яткознавства. **Тема 3.** Питання оцінки книжкових пам'яток. **Тема 4.** Програма ЮНЕСКО « Пам'ять світу». **Тема 5.** Державний реєстр книжкових пам'яток України. **Тема 6.** Збереження та реставрація книжкових пам'яток. **Тема 7.** Паспортизація книжкових пам'яток. **Тема 8.** Бібліографування книжкових пам'яток. **Тема 9.** Загальна концепція створення відділів рідкісних книг у великих бібліотеках. Зарубіжний досвід. **Тема 10.** Колекції стародруків і рідкісних видань у бібліотеках України: історія створення , проблеми обліку та інформаційного розкриття. **Тема 11.** Відділ рідкісних видань і рукописів Одеської національної наукової бібліотеки ім. М.Горького. **Тема 12.** Відділ рідкісних і цінних видань Миколаївської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. О. Гмирьова. **Тема 13.** Відділ рідкісних видань та рукописів Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. **Тема 14.** Відділ рідкісних видань і рукописів Харківської державної наукової бібліотеки ім. В.Г.Короленка.

	Тема 15. Відділ стародруків і рідкісних видань Національної бібліотеки України ім. В. Вернадського. **Тема 16.** Відділ рідкісної книги Львівської національної наукової бібліотеки України ім. В. Стефаника. Детальніше – у формі СХЕМИ КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з бібліографознавства, бібліотекознавства, історії українського та європейського книговидання.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентації, лекції, колаборативне навчання, дискусія.
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребує використання загально вживаних програм і операційних систем, доступу до мережі Інтернет.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: • практичні: 30 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів 30; • контрольні (модульні) роботи: 55 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів 55; • самостійна письмова робота на задану тему: 15 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів 15. Підсумкова максимальна кількість балів 100. **Академічна доброчесність**: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахуваннння викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. **Відвідання занять** є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції (відбуватимуться онлайн) і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. **Література.** Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. **Політика виставлення балів.** Враховуються бали, набрані на практичних заняттях та за контрольну роботу. У разі необхідності підсумкове опитування (колоквіум). При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

2020–2021 навчального року